

והתפשרות בין כל המשקים, המביאה לעתים פגיעה מקצועית במשקים הטובים או בזכו מסויים למשקים הפחות טובים.

מי שמביט בצורה נבונה קדימה יבין, שהתהליך לכיוון מרכז המזון ילך ויתרחב, מי שמביט רחב יותר ולא יותר רחוק יבין, שהתהליך הזה יגיע גם ללול. בעופות יש עדיין יתרון בהאבסת כופתיות, גם לזה יש פתרון אבל זה כבר סיפור אחר.

משקים שמקבלים את מיטב התערובות מהמכון והשגיהם מפוקפקים (ממשק! רבותי, ממשק!).

כאן כדאי להזכיר, שיהיה יתרון למרכז הרפת המתכנן את המנה מתחילתה ועד סופה. יש בזה מן העניין והאתגר, אין שום ענין למרכז הרפת לעסוק בהזנה טכנית של הפרות בלבד. שילמד ויתכנן ואפילו ישגה – זה טוב לו וטוב גם לרפת. כדאי גם להזכיר, שתכנון ההזנה במרכז מזון הוא מעין חליפה המתאימה בדיוק לחתן. לעומת התערובת במכון שהיא ממוצע

בקר איי התעלה (ג'רזי, גרנזי) כנגד בקר שחור לבן (פריזי, הולשטיין) בבריטניה: מכסות הייצור, שיטת התשלום עבור חלב ובחירת הבקר המתאים ביותר*

ד"ר עופר קרול, שה"מ האגף לבעלי-חיים

1984 היתה נהוגה שיטת תשלום עבור החלב אשר התבססה בעיקר על הכמות, מאחר ובאופן מסורתי מקובל היה בבריטניה, י ק החלב המקומי יספק את תצרוכת השוק בחלב שתיה ואילו חלב שתיה הוא חלב מקורי ללא הפחתה או הוספה של רכיבים אלא לאחר פיסטור ו/או עיקור בלבד. רק החל מ-1957 נהגים לתת בונוס מסויים עבור השומן ורק החל מ-1980 גם עבור המרכיבים חסרי השומן יחד עם הפרשיות בתשלום בין קיץ לחורף, לעידוד ייצור החלב בחורף.

בחודש אפריל 1984 שונתה שיטת התשלום עבור חלב. הבסיס כיום הוא יותר לפי קריטריונים איכותיים מאשר כמותיים ומתיחס ישירות לכמות השומן, כמות החלבון והסוכרים. התשלום לפי המקדמים הבאים:

1.870	אחוז השומן
1.830	אחוז החלבון
0.278	אחוז הסוכרים

התשלום מחושב לפי ממוצע של 3 בדיקות לחודש, כך שהחישוב לוקח בחשבון את כמות החלב החודשית לפי תכולות הרכיבים, כאשר

בשנים האחרונות מורגש שינוי ניכר בהרכב העדר בבריטניה כאשר בין השנים 1965 ו-1984 עלה שיעור הבקר הפריזי מסך של 64% ל-90% מסך אוכלוסית הבקר. לזה נוספו עוד 3% בקר הולשטיין ובעיקר קנדי, אשר מחליף בקצב גובר חלק מן הבקר הפריזי, בעוד הגזעים האחרים, כמו שורטהורן-החלב, נעלמו כליל ואילו גזעי "התעלה" ירדו מ-10% ל-4% וגזע האירשייר מ-16% ל-2% בלבד.

גורמי השינוי בהרכב הייצור הבריטי היו הן תנובות החלב אשר הן גבוהות יותר בגזעים השחור-לבן וכן עקב הערך הגבוה יחסית של הנלדות לעומת גזעי החלב העדינים כמו האירשייר, ג'רזי וגרנזי.

בשנה האחרונה, עם החמרת והכבדת לחץ המכסות עקב הייצור העודף בכל ארצות השוק המשותף, יש תשומת לב רבה מבעבר לא רק לגבי סך ייצור החלב, אלא יותר ויותר לגבי יעילות הייצור ומכאן התעוררות מגובשת ביחס לגזעי החלב העדינים בעלי שיעור השומן הגבוה בחלב, כמו הג'רזי והגרנזי. עד לחודש אפריל

* לפי Farm Mg't Service, MMB (U.K.) 1985

כל רכיב מוכפל לפי כמותו בערך היחסי שצויין למעלה. מכאן שמשקל השומן והחלבון בתשלום שווים ואילו המשקל הכלכלי של סוכר החלב נמוך ביותר.

המרכיב	פריזי	גועי התעלה
% שומן	3.79	4.96
% חלבון	3.24	3.71
% לאקטוז (סוכר החלב)	4.55	4.60

שיטת התשלום החדשה נותנת יתרון לגועי התעלה לעומת הגועים האחרים, מאחר שמשקל נפח החלב בערך הכספי ירד ואילו המשקל הכלכלי של הרכיבים החשובים (שומן וחלבון) עלה. בטבלה 2. מובאת השוואה כלכלית (סקר

טבלה 2. השוואה כלכלית בין גועים שונים ולפי שיטות תשלום שונות

	גועי התעלה		פריזים	
	1983	1984	1983	1984
מספר העדרים	84	84	2385	2385
מס' פרות בעדר, בממוצע	89	86	109	107
ייצור חלב, ליטר/פרה	4066	4021	5657	5358
מחיר חלב, פני/ליטר	.	17.1		14.7
שימוש במ"מ, ק"ג לפרה	1456	1525	1751	1768
שימוש במ"מ, ק"ג/לליטר	0.36	0.38	0.31	0.33
מחיר מ"מ, סטרלינג/לטון		163		157
עודף לפרה אחרי מחיר מזון	476	421	573	498
עודף להקטאר אחרי מחיר מזון	1128	1116	1220	1091

טבלה 3: השוואה בין משקי הצמרת

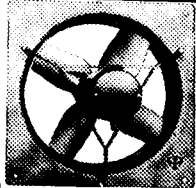
	1984		1985	
	גועי התעלה	פריזי	גועי תעלה	פריזי
חלב, ליטר/פרה	4208	6000		
מ"מ, ק"ג/פרה	1598	1853		
מ"מ, ק"ג/ליטר	0.38	0.31		
הכנסות, ליטר/פרה				
מכירת חלב	741	888	750	867
ערך העגל	23	70	23	70
שינוי ערך העדר	-29	-31	-29	-31
סה"כ	735	927	744	906
הוצאות, לישי/פרה				
מזון	332	365	316	345
שונות	58	56	58	56
סה"כ	390	421	374	401
עודף לישי/לפרה	345	506	370	505
פרות לקטאר	3.24	2.26	3.24	2.26
עודף לישי/להקטאר	1118	1143	1199	1141

הממשק, נוהל וכד' ולא רק מגזע בע"ח, לכן נעשתה השוואה בין הגזעים רק ב-25% של משקי הצמרת בכל גזע.

למחברי הסקר הבריטי אין ספק שיש להשקיע יותר באיכות החלב ממה שהיה מקובל בעבר ויתכן אפילו, שכדאי לכל משק לשקול החזקת מספר פרות "תעלה" בתוך העדר הפריזי. למרות התנאים האובייקטיביים השונים, דומני שהמסקנות שלנו צריכות להיות בכיוון שכבר התחלנו. יש לנו הצלחות לא מעטות בהגברת השימוש במספוא משקי אשר יגביר נצילות המזון וישפר הרכב החלב, אפילו יפחת במידת מה הייצור לפרה או שלא יעלה (דבר שלא חייב לקרות), אך יעלה ערך המוצקים שבחלב.

כפי שניתן לראות, גזעי התעלה מניבים פחות חלב אך בתכולה רבה יותר של רכיבים; אולם, הפרות קטנות יותר וצורכות פחות מזון. בחישוב ההכנסה לשטח העומד לרשות המשק הן מאפשרות להרבות בהכנסה למרות שבהכנסה לפרה עדיין יש יתרון לבקר הפריזי. בבריטניה משק רפת בדרך כלל מספק לעצמו את רב מזונותיו פרט לתערובת.

אוביקטיבית, שנת 1984 היתה שנה גרועה לרפת בבריטניה. עקב כמות גשמים רבה ביותר, איכות המספוא הגס לא היתה גבוהה ואמנם, בטבלה ניתן לראות פחיתה מסויימת בייצור למרות הגברת-מה בשימוש במזון מרוכו. ההבדלים בין המשקים מושפעים גם משיטות

"כלן" איוורור לרפתות

מאוררי כלן סטורק מותאמים
במיוחד לאיוורור סככות רפת בגודלים
ובהספקים שונים. נבדקו ומומלצים ע"י המכון
להנדסה חקלאית. המאורר הבלעדי שהוכיח את
פעולתו היעילה בשטח.

יעיל-חסכוני-אמין

פנו למקצוענים של כלן לקבלת יעוץ ללא התחייבות:

כלן "כלן" בע"מ ת"א: רח' פרישמן 80. טל. 243781

פרסום שפי